

Z OBSAHU	Pronásledování křesťanů v dnešním světě	04
	Ďáblův advokát na Bioetických dnech v Brně	07
	Judith Jarvis Thomsonová: Obhájkyně potratů	10
	Bůh ve svátostech. Tajemství eucharistického zázraku	12

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého papeže Lva Velikého († 461)

Jako bylo o Velikonocích příčinou naší radosti z mrtvýchvstání Páně, tak je nyní důvodem naší radosti jeho nanebevstoupení. Slávit den, kdy byla naše nepatrná přirozenost povýšena v Kristu nad všechny andělské sbory a nad všechny nejvyšší mocnosti a usedla po pravici Boha Otce. Do tohoto řádu Božího díla jsme byli vloženi a zabudováni i my, aby se ještě více ukázala podivuhodná milost Boží. Neboť i když bylo lidským očím odňato to, co právem přímo vybízelo k náležitě uctě, přece nemá víra ochabovat, naděje kolísat a láska vychladat.

V tom právě spočívá síla velkých duchů a odtud pramení světlo pro opravdově věřící, že neváhají věřit tomu, co si nelze ověřit tělesnými smysly a zaměřují svou touhu tam, kam nelze dohlédnout. Jak by se mohla ostatně zrodit v našich srdcích takováto věrnost nebo jak by vůbec někdo mohl být ospravedlněn skrze víru, jestliže by naše spása spočívala jenom na tom, co je přístupné smyslům?

A tak, co z našeho Vykupitele bylo viditelné, skrylo se ve svátostech. A aby víra byla ještě lepší a pevnější, vystřídalo viditelnou přítomnost jeho učení; jeho autoritou se má řídit srdce věřících osvěcené nebeskými paprsky.

Víru, kterou posílilo nanebevstoupení Páně a upevnil dar Svatého Ducha, nezastřela ani pouta, ani vězení, ani vyhnanství, ani hlad, ani oheň, ani dravé šelmy, ani vybrané krutosti a mučení od pronásledovatelů. Za tuto víru bojovali na celém světě nejen muži, ale i ženy, nejen nedospělí chlapci, ale i něžné dívky až k prolití vlastní krve. Tato víra vymítala zlé duchy, zaháněla nemoci a křísila mrtvé.

Giotta di Bondone: Nanebevstoupení (1304–1306). Foto: www.lib-art.com

Až budu vyvýšen ze země, potáhnu všechny k sobě

Uctíváme Ukřižovaného a žijeme pro nebe. Svět to nechápe, má nás za hlupáky či bláznů, to v lepším případě. Nebo v nás vidí nebezpečné fanatiky či nepřátele. Snaží se nás svést z cesty prázdnými lákadly či prostřednictvím falešných učitelů. Zakazuje nám nosit znamení víry, vězní nás kvůli němu, i zabíjí. – Budou vás tupit a pronásledovat pro moje jméno, slíbil nám náš Pán.

Ale také nám slíbil, že bude stále s námi. To, že byl vyvýšen ze země, neznamená, že svět opustil, ale že v něm

začal být přítomen zcela novým způsobem. Vystoupil k Otci, aby završil svoje poslání – povýšení člověka. Povznesl lidskou přirozenost do společenství Trojediného a dal jí podíl na své královské moci nad světem. Vešel do samého nebe, aby nám tam připravil místo, abychom i my byli tam, kde je on.

Odešel, aby nám poslal Přímluvce. Toho, který nás uvede do veškeré pravdy a který nám dá moc přetřpět každé soužení a překonat jakoukoli překážku. Jeho

Dokončení na str. 2 dole

Foto: aolnews.com

Turínské plátno je ikonou Bílé soboty. Svědčí o jedinečném a neopakovatelném úseku dějin a vesmíru, kdy Bůh, v Ježíši Kristu, sdílel nejen naše umírání, ale i naše setrvání ve smrti.

Dokončení ze str. 1

povýšené lidství se stalo pramenem všeho dobra, všech darů milosti, i samotného Daru – Ducha Svatého.

Kristus vstoupil na nebesa, a přitom zůstává uprostřed nás. Vystoupil do nebe, aby nebe snesl na zem. Už teď můžeme „být v nebi“, nakolik jsme sjednoceni s Kristem. Už teď můžeme otvírat své nitro Božímu království. Žít pro nebe znamená žít pro jakousi vysněnou nedsažitelnou budoucnost, ale plně, v pravdě a síle Ducha prožívat přítomnost. Co na tom, že nás teď ještě na krátký čas trápi všelijaké zkoušky?

Náš Pán Ježíš Kristus vstoupil na nebesa. Kéž tam s ním vystoupí i naše srdce!
Dagmar Kopecká

Papež rozjímal u turínského plátna o smrti

Benedikt XVI. navštívil 2. května Turín, kde uctil plátno, o němž se věří, že bylo pohřebním plátnem Kristovým. V promluvě se soustředil na smrt. Řekl, že i v krajní osamělosti smrti uslyšíme hlas, který nás volá, a uvidíme ruku, jež se k nám natahuje.

„Na tuto chvíli už nějakou dobu čekám,“ řekl. „Posvátné plátno jsem navštívil už dříve, ale tentokrát zakouším tuto pouť zvláště intenzivně. Snad je to tím, že s přibývajícím věkem jsem citlivější k poselství této mimořádné ikony; a snad také proto, a především, že jsem zde jako nástupce Petrův a nesu ve svém srdci celou církev, vlastně celé lidstvo.“

Papež nazval plátno „ikonou Bílé soboty“. Řekl, že toto „nejtemnější tajemství víry“ je současně „tím nejzářivějším znamením naděje, jež nemá hranice“. Plátno svědčí o jedinečném a neopakovatelném úseku dějin a vesmíru, kdy Bůh, v Ježíši Kristu, sdílel nejen naše umírání, ale i naše setrvání ve smrti. Bílá sobota je „území nikoho“ mezi smrtí a zmrtvýchvstáním, ale do tohoto území vstupuje On, ten Jediný, který jím prošel se znamením svého utrpení pro člověka.

Papež dále uvažoval o větě „sestoupil do pekel“. „Znamená,“ řekl, „že Bůh, který se stal člověkem, nakonec vstoupil do krajní a absolutní osamělosti člověka, do níž nevstupuje paprsek lásky, kde je totální opuštěnost beze slova útěchy. Kristus, když setrval ve smrti, prošel branou této poslední osamělosti, aby nás jí provedl a my šli s ním.“

Papež řekl, že teď „v samém srdci smrti bije život, protože tu žije láska“. To je podle něho síla Plátna. „Tato tvář, tyto ruce, tyto nohy, tento bok – celé toto tělo mluví, je samo slovem, které slyšíme v tichu,“ dodal. „Mluví krví, a krev je život. Plátno je ikona psaná krví: krví člověka, který byl bičován, korunován trním, ukřižován a proboden. ... Každá stopa krve mluví o lásce a o životě.“

Plátno je vystaveno do 23. května.

Zenit

Přirozené právo jako kritérium v ekonomii

Benedikt XVI. se setkal s účastníky plenárního zasedání Papežské akademie sociálních věd, které bylo věnováno analýze globální ekonomické krize ve světle etických principů sociální nauky Církve. Připomněl, že je potřeba znovu promyslet pojetí a objektivní standardy, podle kterých jsou posuzovány struktury, instituce a konkrétní rozhodnutí mající vliv na ekonomický život. Církev, která potvrzuje existenci přirozeného práva, právě toto přirozené právo považuje za pramen těchto kritérií. Je přesvědčena, že etický řád je vepsaný do Stvoření a přístupný lidskému poznání a jako takový musí být přijat jako základ praktických rozhodnutí.

RaVat

Čína: Pomoc oblasti postižené zemětřesením

Čínští katolíci a mezinárodní katolická komunita pomáhá obětem zemětřesení u Ju Šu v provincii Qinghai. Charita dodala pět generátorů a 30 tun čerstvého ovoce. Oblast zemětřesení je v nedostupném regionu 4.300 m nad mořem, kde se ostře střídají teploty. Působí tu také řeholnice, které poskytují zdravotní a psychologickou pomoc. Každodenně musejí pomoci 200 pacientům, kteří jsou někdy od sebe vzdáleni desítky kilometrů.

Fides

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Oběti komunismu nejsou prioritou resortu školství?

Pátrat po lidech, kteří pocítili tvrdou ruku komunismu – k tomu měl už v letošním školním roce vybízet nový projekt pro školy nazvaný *Stopy totality*. Přípravy ale zablokovalo ministerstvo školství. *Stopy totality* jsou totiž jedním z projektů, jemuž sice resort přiklepl peníze z EU, jejich vyplácení ale ministryně pozastavila.

Smyslem projektu je, aby studenti sami pátrali a zmapovali osudy lidí ve svém okolí. „Studenti můžou narazit na příběhy přímo z místa, kde bydlí, na příběhy neznámých lidí, o které se ještě nikdo nezajímal,“ vysvětlila jedna z iniciátorek projektu Marta Vančurová z občanského sdružení *Zapomenutí*. Studenti pátrají po lidech, kteří se nějak vzeprěli režimu, a dokumentují jejich osud.

„Podmínky Evropské unie projekty plní, my analyzujeme, zda projekty plní i současné priority resortu,“ uvedla již dříve mluvčí MŠMT.

iDNES

Súdánský biskup žádá o pomoc

Po oznámení volebních výsledků se církevní představitelé jižní části Súdánu obávají vlny násilí. Biskup diecéze Tombura-Yambio, Edward Hiiboro Kussala, to sdělil agentuře „Církev v nouzi“. Volby totiž neprobíhaly dost transparentně.

V lednu příštího roku se má konat referendum o nezávislosti Jihu a s ním spojené otázky nejsou dostatečně vyjasněny (hranice, rozdělení výnosů z těžby ropy).

Biskup apeluje na mezinárodní společenství, aby „stálo na straně Súdánu“ na jeho cestě k demokracii. „Církev v nouzi“ vyzývá k modlitbám za Súdán a k darům na výstavbu církevní infrastruktury v jižních oblastech.

ACN

Pomoc indických jezuitů Afghánistánu

Vzhledem ke zhoršené bezpečnostní situaci v některých částech Afghánistánu přerušila indická vláda některé projekty pomoci a výstavby. I některé indické nevládní organizace opustily Kábul a některé další lokality, protože řada útoků je namířena proti Indům. Nejhorší byl útok z 26. února, kdy bylo zabito 16 lidí, z toho sedm Indů.

Indičtí jezuité naproti tomu zůstávají na místě i se svými laickými spolupracovníky. Jejich tým tvoří největší katolickou skupinu v zemi. P. Edward Mudavassery SJ, který odpovídá za 4 tisíce jezuitů činných v jižní Asii, řekl, že všichni zůstávají dobrovolně, aby pokračovali ve vzdělávání a v sociální práci, kterou považují za důležitý příspěvek dobru afghánského národa.

Fides

Už druhá katolická univerzita v Kamerunu

Ve školním roce 2010–2011 se otevře katolická univerzita ve městě Bamenda, druhá po univerzitě v Jaundé. Škola má sedm fakult – pro obchod a management, pro humanitní a společenské vědy, pro pedagogiku, stavební inženýrství, zemědělství a přírodní zdroje.

„Univerzita je nástrojem k prosazení spravedlnosti a naděje,“ řekl biskup diecéze Kumbo, George Nkuo, při slavnostní bohoslužbě. Univerzitu zatím vedou čtyři kněží a tři laici, kteří odpřísáhli, že budou své funkce konat „s pílí, dodržovat univerzitní stanovy a bát se Boha“. Výuka bude zahájena 15. října.

Zenit

Zemřel kardinál Paul Augustin Mayer OSB

Dne 30. 4. 2010 zemřel ve věku 98 let německý kardinál a benediktin Paul Augustin Mayer, emeritní prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti a emeritní předseda Papežské komise „Ecclesia Dei“.

Benedikt XVI. ocenil jeho práci v přípravné komisi Druhého vatikánského koncilu a poté v různých odborech Římské kurie. Připomněl jeho odborné nasazení na poli liturgie, univerzit, seminářů a zvláště vyzdvihl jeho službu Svatému stolci.

Kardinál Mayer by 23. května oslavil 99. narozeniny. Po Druhém vatikánském koncilu, kterého se účastnil jako sekretář přípravné komise, v roce 1972 obdržel z rukou Pavla VI. biskupské svěcení. V roce 1988 ho Jan Pavel II. jmenoval kardinálem.

Po úmrtí kardinála Mayera má kardinálské kolegium 180 členů, z nich 108 má právo účastnit se konkláve.

RaVat

Nová vatikánská ročenka

Vatikan uveřejnil novou statistickou ročenku s údaji o období 2000–2008.

Za toto období vzrostl počet katolíků ve světě z 1,045 mld. na 1,166 mld. V Africe vzrostl o 33 %, v Evropě je stabilní, v Asii vzrostl o 15,61 %, v Oceánii o 11,39 % a v Amerikách o 10,93 %.

Počet biskupů vzrostl z 4541 na 5002, tedy o 10,15 %. Počet kněží vzrostl o necelé procento, v Africe o 33,1 %, v Asii o 23,8 %. V Amerikách je počet stabilní, v Evropě klesl o 7 %, v Oceánii o 4 %.

Řeholnic je ve srovnání s kněžími téměř dvojnásobek, ale jejich počet klesá – za dané období z 800 tisíc na 740 tisíc. 41 % z nich žije v Evropě, 27,47 v Amerikách, 21,77 v Asii a 1,28 v Oceánii. V Africe vzrostl o 21 %, v Asii o 16 %.

Počet seminaristů celosvětově vzrostl z 110.538 na 117.024. V Africe a v Asii výrazně vzrostl, v Evropě klesl.

VIS

PRONÁSLEDOVÁNÍ KŘESŤANŮ V DNEŠNÍM SVĚTĚ

Ke Dni modliteb za pronásledované křesťany

Podle rozhodnutí ČBK ze dne 21. ledna 2009 byla 6. neděle velikonoční, letos připadající na 9. květen, prohlášena Dnem modliteb za pronásledované křesťany. Situaci křesťanů v dnešním světě charakterizuje dvojí trend: nárůst počtu křesťanů a jejich silící pronásledování.

Situaci křesťanů ve 20. století (zvláště jeho druhé polovině) i v prvních deseti letech století nového charakterizuje dvojí trend: nárůst počtu křesťanů a jejich silící pronásledování. Křesťanů je dnes něco přes dvě miliardy, z toho něco přes polovinu tvoří katolíci. Počet systematicky pronásledovaných křesťanů se odhaduje asi na sto milionů, i když formy perzekuce jsou různé. Také původci pronásledování jsou různí: někde jde o stát, který vydává protikřesťanské zákony, jinde jde o militantní skupiny, a ty vláda někde skutečně stíhá, jinde je postih laxní, někde žádný. Oblasti pronásledování lze rozdělit do tří kategorií.

Zbytek komunistického světa

První kategorií je zbytek komunistického světa. V případě Číny, Vietnamu, Severní Koreje, Laosu a Kuby jde asi o 1,4 miliardy lidí. Mnohé vlády těchto zemí, například čínská, už nevypadají tak komunisticky, ale země nadále řídí lidi, kteří se ke komunismu hlásí, a režimy jsou stále represivní. V Číně se situace křesťanů liší podle oblasti, ve které žijí. Všem oblastem je ale společné, že jakákoli církev nebo její část, která se odmítne nechat zaregistrovat a vystavit se tak státnímu dohledu, trpí diskriminací nebo pronásledováním. Čínské právo například nařizuje, že každá církev musí mít samosprávu, nad kterou nesmí mít autoritu žádný občan jiné země. Podle tohoto práva tedy například papež nemá žádnou pravomoc nad čínskými katolíky. V tomto smyslu je také katolická církev v Číně ilegální. Některé katolické skupiny, zahrnující několik milionů lidí, se sice nechaly úředně zaregistrovat, ale největší část katolíků se odmítla nechat kontrolovat a zůstává v ilegality.

Čínská vláda proto zatýkala kněze i biskupy nejen během posledních desetiletí, ale i v poslední době.

Nejrepresivnějším státem této skupiny je Severní Korea; ta stále prohlašuje náboženské aktivity za podvracené. Tajní křesťané přežívají, ale informace o nich jsou jen útržkovité. Protináboženské represe jsou zde nejtěžší na celém světě. V roce 2009 Kim Čong Il nařídil věznění, mučení a zabíjení křesťanů, jež má náboženskou činnost vykořenit. V témž roce byla popravena žena za šíření Bible; její manžel a tři děti byli poslání do koncentračního tábora. Protestanti vysílají přes hranici balóny s letáky a pokoušejí se dodávat křesťanům Bible. Úřady popírají existenci podzemní Církve: jsou-li křesťané dopadeni, jsou považováni za špiony. Jejich počet se nicméně odhaduje na 30 tisíc.

Foto: misyonline.com

Na ostrově Sorok se katolický kněz stará o malomocné. Jejich účast na bohoslužbách je horlivá, už přede mší svatou se modlí. Ostrov Sorok je jednou z několika posledních kolonií pro malomocné na světě.

Země jižní Asie

Do druhé skupiny patří země jižní Asie, zejména Indie, která zabírá 90 % této oblasti, a dále Barma, Srí Lanka, Nepál a další menší státy. V těchto zemích, především v Indii a Nepálu, se extremističtější hinduistické skupiny snaží stát s hinduismem ztotožnit, a křesťanství, islám a další náboženství považují za cizí vlivy, které je potřeba hinduismu přizpůsobit. (Přitom křesťanství se v Indii objevilo už v apoštolské době.) Obdobně na Srí Lance útočí na křesťany buddhisté. Složitější situace je v Barmě. Barma má vojenskou vládu, která se snaží získat zdánlivou legitimitu a ztotožňuje se s buddhismem; ostatní náboženství pronásleduje více než buddhismus. Tento trend identifikace země s náboženstvím zjevně narůstá, nyní zejména v Indii. Počet násilných útoků na křesťany v Indii v posledních letech roste, ročně je jich několik set.

Mimořádně represivní je maličká Bhútán. Je to izolovaný, theokratický stát vybudovaný na buddhistickém základě. Jsou tu věznění a mučení např. evangeličtí křesťané z organizace „Evangelium pro Asii“. Sto tisíc lidí už uprchlo. Zákony proti konverzi jsou uplatňovány stále ostřeji.

Přes tvrdý postup vůči křesťanům přináší i zde evangelium plody: vysoký státní úředník, který měl odpovědnost za věznění a smrt řady křesťanů, přijal na smrtelné posteli Krista a vyznal, že

jeho největším hříchem bylo pronásledování a zabíjení křesťanů.

Islámský svět

Třetí oblast pronásledování tvoří islámský svět. Tato oblast je největší a nejrychleji se rozrůstá. Pronásledování zde má mnoho různých forem. Teroristické skupiny, například ty napojené na Usámu bin Ládina, útočí na křesťany už mnoho let. Po 11. září se lidé začali více bát nebezpečí islámského terorismu, a radikálního islámu vůbec. Neuvědomují si ale, že tyto skupiny napadají křesťany už po několik desetiletí. Je důležité si uvědomit, že tyto extremistické skupiny, ať už jsou či nejsou teroristické, spatřují současný konflikt nikoli v politickém, ale v náboženském světle.

Když se podíváme na Afghánistán, Pákistán, Turecko, Irán, Nigérii, Egypt, Indonésii, Jižní Filipíny či jiné země – ve všech těchto zemích teroristické skupiny, a někde také vláda, útočí na křesťany. K nejhoršímu pronásledování dochází v jižním Súdánu, což je také země, ve které se Usáma bin Ládin dlouho skrýval a ve které soustřeďuje řadu svých hospodářských aktivit. Letos 27. dubna varoval biskup jihosúdánské diecéze Tombura-Yambio, Edward Hiiboro Kussala, před genocidou. (Zatímco jih Súdánu je křesťanský, sever ovládají muslimové.)

Jedním z důvodů islámského pronásledování je pohled extremistů na současná napětí ve světě. V roce 1998 řekl Usáma bin Ládin v televizi *Al Džazíra*, že „současný konflikt má dvě strany: první je světové křesťanství, spojené s židy a sionismem, vedené USA, Velkou Británií a Izraelem; druhou stranou je islámský svět“. S tímto názorem se můžeme setkat také u skupin jako *Hizballáh* v Libanonu, *Láskar Džihád* v Indonésii, u islámského hnutí v Uzbekistánu i jinde.

Situace Evropy

Jak v těchto souvislostech hodnotit situaci Evropy? Netolerance a diskriminace vůči křesťanům citelně narůstá. V posledních týdnech to vidíme na protipapežské kampani, která se snaží využít téma zneužívání mladistvých. Vídeňský právník Georg Zanger chce žalovat vedení Církve za to, že údajně takové zneuží-

Filipínští věřící se modlí za křesťany pronásledované v Indii. Foto: asianews.it

Zmrtvýchvstalý ať je oporou křesťanům, kteří pro svoji víru trpí pronásledováním a dokonce smrtí. Zemím, které sužuje terorismus a sociální či náboženská diskriminace, ať udělí sílu vydat se cestami dialogu a pokojného soužití. (Benedikt XVI.)

vání kryje. Chce Církev označit za kriminální organizaci. O něco podobného se chtějí pokusit organizovaní ateisté v Británii během papežské návštěvy: chtějí dát papeže zatknout.

Sekularisté chtějí zakázat katolické bohoslužby ve štrasburské budově Evropského parlamentu: ty se zde konají už jedenáct let. V německých lázních Soden dalo vedení – po stížnosti muslimského pacienta – odstranit ze zdi kříže a vyhodit je do odpadků. V Británii dostala zdravotní sestra výpověď kvůli křížku na krku. Ve vídeňském kostele Panny Marie Vítězné, kde se scházejí obhájci života, byl už dvakrát založen požár.

Z Francie přicházejí zprávy o zapalování nebo znesvěcování kostelů – v minulém roce má jít o 15 případů. Z Bosny-Hercegoviny je za minulý rok hlášeno 19 případů „napadení z nenávisti“ – jde o vandalismus v kostelích, vytloukání jejich oken a fyzické napadání věřících. Britský „Křesťanský institut“ uveřejnil v prosinci zprávu o marginalizaci křesťanů, jež má 84 stran. Satanisté posprejovali kostely v Lichtenštejnsku a na Litvě. V Itálii a v Německu probíhá spor o odstranění křížů ze škol.

To je jen několik vybraných příkladů současné nálady v Evropě. Povážlivé je, že pachatelé většiny těchto akcí nejsou lidé jiné víry, ale prostě křesťanští sekularisté, někdy také satanisté a podobné skupiny.

Je otázkou, kam až zajde christianofobie v Evropě, a nenaznačuje-li blížící se přímé pronásledování. V každém případě je třeba, aby si křesťané nezastírali vážnost situace a nebáli se na ni reagovat.

Michaela Freiová

Michaela Freiová je šéfredaktorkou týdeníku *RC Monitor* a internetového zpravodajského serveru *Res Claritatis*.

KONEC NAIVNÍ TOLERANCE

Život Církve by se měl stát důslednějším

Horské kázání – náročný program křesťanského života
Cosimo Rosselli: Kázání na hoře (1481–1482). Foto: wga.hu

V posledních týdnech se práce ve Vatikánském rádiu stává stále nepříjemnější. Ať napíšu slovo „Církev“ do vyhledávače agenturních zpráv v jakémkoli jazyce, objeví se na obrazovce celý seznam zpráv s heslem pedofilie nebo sexuálního zneužívání. Ano, sexuální krize téměř zcela ovládla vnímání Církve ve světě. Do značné míry se to projevuje také v obsahu našich zpravodajských relací. Není dne, aby se neobjevila upozornění na nové, ač ve skutečnosti už dost staré, skandály. Každý druhý den mluví Svätého stolce vydává prohlášení, která vysvětlují, uvádí na pravou míru... ale také projevují lítost. Ano, jakkoli je mediální kampaň kolem skandálů uvnitř Církve zveličená a často neobjektivní, přesto je za ní také kus pravdy. Některé případy, jako třeba ten poslední z Belgie, kde podal demisi biskup-molestator, budí vskutku hrůzu. Jak o tom psát? Jak ovládnout pobouření před mikrofonem? Copak je tady Vatikánský rozhlas od toho, aby se zabýval takovými věcmi? Proto tady pracujeme?

Takové otázky si snad ještě naléhavěji klade v posledních dnech jistě vel-

mi mnoho katolíků angažovaných v životě Církve, papežem a biskupy počínaje, katechety a církevními novináři konče. Místo hlásání evangelia, otvírání cest k Bohu a informování o skutečném životě Církve se musíme omlouvat za Jidášovu zradu. No jistě, nelze to popřít, i on byl jedním z nás. Vysvětlení i upřímné „odpusťte“ lidem zkrátka dlužíme. Na prvním místě obětím zneužívání, ale také lidem na okraji Církve nebo už za jejími hranicemi. Těm, v nichž vinou skandálů klíčí nové předsudky vůči Církvi a evangeliu.

Před stále znovu se vynořujícími skandály lze snadno propadnout emocím a rezignaci. Tisíce Němců a Rakušanů „vystupujících“ z Církve jsou toho dokladem. Těžší je zahlédnout v takové situaci Boží pastýřské vedení nebo *felix culpa* (tím nemyslím pedofilii, ale bolestné chvíle, jimiž Církev prochází). Nicméně stále výrazněji je vidět, že pedofilní krize vede k nesnadnému hlubokému očišťování Církve zevnitř. Dozrává přesvědčení, že skutečně už nastal čas na změny, totiž na tzv. nulovou toleranci. Vidíme to v prohlášeních papeže, bis-

kupů i běžných katolíků. Důležité je, že se netýká jen sféry sexuálního zneužívání, ale také jiných oblastí života, ve kterých jsou kompromisy nepřijatelné, kde nelze tolerovat nic, co neodpovídá vysokým nárokům katolicismu.

Dobrym příkladem této tendence je pobouření, jaké v posledních dnech vyvolala nominace nového šéfa katolického úřadu pro výchovu a vzdělání v Anglii a Walesu. Biskupové na zmíněné místo vybrali poslance labouristů, kterému právě dobíhá volební období. Problém je v tom, že právě v této kadenci Greg Pope, právě o něm je totiž řeč, hlasoval za liberalizaci potratového zákona. Myslím, že tento konkrétní případ bude prubířským kamenem. Bude-li Popeovo jmenování zrušeno, znamená to, že pravidlo nulové tolerance začíná fungovat a že se život Církve stane důslednějším. Nestane-li se tak, znamená to, že biskupové nepochopili a je třeba čekat na další ozdravný řez.

Krzysztof Bronk

*Krzysztof Bronk
pracuje jako redaktor
polské redakce
Radia Vaticana.*

Stále výrazněji je vidět, že pedofilní krize vede k nesnadnému hlubokému očišťování Církve zevnitř. Dozrává přesvědčení, že nastal čas na změny, totiž na tzv. nulovou toleranci. Život Církve musí odpovídat vysokým nárokům evangelia.

ĎÁBLŮV ADVOKÁT NA BIOETICKÝCH DNECH V BRNĚ

V pořadí IV. brněnské Bioetické dny otevřely mnoho problematičtějších témat a přinesly bohužel i zmatek a pohoršení. Bezesporu zároveň prohloubily řadu otázek, jejichž řešení je v soudobé civilizaci v tak výrazné progresi, že je třeba znovu pozvednout hlas, který říká: i když jde o četné chyby, masivní výskyt je přesto neospravedlňuje.

A tak na tomto podkladě byla znovu zdůrazněna nutnost ochrany lidského života od početí do přirozené smrti, potřeba rozvíjení pomocné sítě a zároveň solidní akademické diskuse, která dá argumentům dobrý základ. Ten jasně vzal z publikovaných dokumentů Magisteria katolické církve, a proto není divu, že jedněmi z nejčtenějších slovníků spojených s konferencí (pořádané Českou biskupskou konferencí a několika dalšími organizacemi) *Dignitas personae* a *Donum vitae*.

Laciná bižuterie mezi pravými perlami aneb když o morálce káže majitel IVF kliniky

O to víc bohužel překvapí výběr hosta, který měl patrně občerstvit jednu z mnoha panelových diskusí, konkrétně tu, která si dala za úkol prodiskutovat téma léčby neplodnosti, resp. asistované reprodukce. Mezi hosty panelu byli lékaři, kteří si zaslouží vyslovení veřejného obdivu a úcty – MUDr. Xenie Preiningerová, prof. MUDr. ThLic. Květoslav Šipr, CSc., MUDr. Mario Šmehil a jeho bratr MUDr. Martin Šmehil. Všichni zmínění lékaři patří mezi špičku jak z odborného, tak i z etického hlediska. Provozují své praxe v souladu s nároky, které má Církev na jejich profesi.

Když jsem několik dní před zahájením konference četla rozpis zúčastněných diskutujících na téma Léčba poruch plodnosti a etika, narazila jsem na jméno MUDr. Aleš Bourek, Ph.D., který vlastní soukromou kliniku pro umělé oplazení. Očekávala jsem, že před jeho výstupem nebo během něho moderátor panelu oznámí, že jde o člověka, který je velice na štíru právě s etikou v pří-

stupech k léčbě neplodnosti. Nestalo se. Tak jsem očekávala, že jeho příspěvek přinese konfrontaci – bylo by přínosné, kdyby nám oznámil, že věci vidí jinak, proč je vidí jinak, prostě jasně se vymezil s plnou odpovědností k tomu, z čeho má zisk. Ó, nikolivě! Pan MUDr. Aleš Bourek, Ph.D. velice naléhavě apeloval na morálku... Když přišly první stížnosti na výběr hosta v podobě dr. Bourka, pan prof. Šipr jej označil za věřícího... Je jasné, že ke zmatku u posluchačů přednášky už zbývaly jen milimetry.

Mezi hosty panelu se objevil s příspěvkem vysvětlujícím zmíněné nároky Magisteria P. ThLic. MUDr. Bogdan Sikora OFMConv., který ve svém výkladu výstižně shrnul, proč má křesťan být jiný než ostatní, zejména pokud je lékařem v oborech, jež s úctou k životu úzce

souvisejí. Dr. Bourek občas i příkyvoval. Nechce se mi věřit, že ho organizátoři pozvali s plným vědomím své odpovědnosti a se správně pochopeným cílem setkání lidí na konferenci tohoto druhu. Citlivost k nárokům publika tak nebyla zohledněna vůbec. Doufám, že aktivity pana dr. Bourka, výstižně popsané na jeho vlastních internetových stránkách www.ivf.cz, nezná brněnský biskup Vojtěch Cikrle, protože pokud by tomu bylo naopak, pak to pohoršení, které vzniklo prezentací příspěvku dr. Bourka, by bylo o to smutnější.

„Není důležité, co děláme, ale jak to děláme“

Zvlášť kritické okamžiky přišly, když se Dr. Bourek první třetinu svého příspěvku omlouval, že dělá to, co dělá, a po-

Foto: Zdeňka Rybová

Proč je umělé oplození nepřijatelné?

1. dochází k rozdělení plodivého a pojivého významu intimního styku (proti 6. přikázání)
2. na každé narozené dítě připadají desítky jeho usmrčených sourozenců ve fázi embrya (proti 5. přikázání)
3. v každém cyklu in vitro fertilizace (IVF) dochází k eugenickým likvidacím nevyhovujících embryí (proti 5. přikázání)
4. embrya jsou vystavena život ohrožujícím situacím, např. při zmrazování (proti 5. přikázání)
5. zpravidla je pro první krok při vyšetřeních nutná masturbace muže (proti 6. přikázání)
6. během těhotenství někdy dochází k záměrnému usmrcení jednoho nebo více počatých dětí tzv. redukcí počtu plodů, aby těhotenství nebylo vícečetné a tím i rizikové (proti 5. přikázání)

ukazoval na to, že není tak silný jako jeho kolegové za stolem. Bylo by nefér upírat mu i ten fakt, že mezi lidmi provádějícími zrůdnosti s počatými dětmi v procesu asistované reprodukce, má hranici etiky nastavenou mimořádně vysoko. Svou roli, zdramatizovanou tím, že byl zahrnut mezi zmíněné odborníky nikoli jako potratář, ale člověk život chránící, podpořil celým vystoupením, ze kterého jsme my posluchači měli pochopit, že je přímým Božím spolupracovníkem. Svá záda si ale přitom kryl tvrzením, že není důležité, co děláme, ale jak to děláme. Korunoval některé výklady pojmů, na které Církev zná jednoznačnou odpověď již dávno, skutečně zajímavými zdůvodněními. Stojí za zmínku např. tvrzení, že dle dr. Bourka je každá reprodukce, tj. i ta přirozená, asistovaná. Čím? Třeba prý vyvolanými erotickými představami před samotnou kopulací. A proč vlastní kliniku pro samoplátce – žadatele o asistovanou reprodukci? Protože prý respektuje požadavek lásky k bližnímu.

Zmatek a pohoršení

V diskusi pak dostal několik otázek, z nichž v odpovědích prokázal, že má skutečně v bioetice velké mezery. Na otázku po konkrétním počtu usmrčených embryí při 1 cyklu IVF na jeho klinice odpověděl tak, že smrt počatého dí-

těte kvůli asistované reprodukci postavil na stejnou úroveň jako spontánní úmrtí lidského zárodku. Dr. Bourek, pozvaný na konferenci České biskupské konference (!), na sebe vzal roli ďáblova advokáta, když dále hovořil o tom, že problematika IVF je tak složitá, že nelze jinak, než aby zůstala otevřená. Vlastně přišel posluchače, mnohdy vysoce erudované, poučit, že to, co oni znají, by měli přehodnotit.

Nepopřel skutečnost, že problematika umělého oplození vytváří náročné bioetické otázky. *Dignitas personae* a *Donum vitae* přinesla řadu konkrétních odpovědí. Solidních a kvalitně podložených, srozumitelně vysvětlených. Pyšný člověk však samozřejmě mívá problém podřídit se tvrzení autority. *Ano, ano – ne, ne* (Mt 5,37) se dnes nenosí. I mnozí katolíci s tím mají problém. A tak, dle slov moderátora panelu, prof. Šipra, „hluboce věřící“ provozovatel kliniky pro umělé oplození není zřejmě výjimkou.

Přijde Bourkova konverze?

Člověk, který má na svých rukou přes veškeré své zásady krev života nevinných dětí – jakkoliv byly počaty, zemřely či byly zničeny proto, aby – v očích dané osoby – jimi bylo pomoheno od velké bolesti manželů, kterým se spontánní početí dítěte nedaří – vneslo mezi lidi pohoršení a hlavně zma-

tek. A to je opravdu smutným závěrem letošní bioetické konference. Dr. Bourek ve svém příspěvku zdůrazňoval důležitost empatie a reflexe. Mám tu empatii pro jeho osobu a vystoupení zvláště nadávkovanou vysoko, protože věřím tomu, že jeho účast mezi ostatními odborníky, kteří bioetické zásady ctí, mohla pro něj znamenat inspiraci a povzbuzení k nastoupení správné a odpovědné cesty. Třeba se dočkáme toho, že na svém pracovišti procesy IVF ukončí. Doufám tedy také, že se dostal k reflexi, po které volal, když měl vzácnou možnost setkat se s erudovanými a skvělými odborníky, v praxi pomáhajícími neplodným pářům, ovšem tak, že se nemají zač stydět.

Bioetická konference přinesla kromě této těžko pochopitelné epizody také ovšem velmi pěkné referáty, které vskutku reflektovaly aktuální bioetické otázky. Otevřeno bylo téma adopcce zmražených embryí, což je vskutku vážná otázka, na kterou ani dokumenty Magisteria nedávají dosud jednoznačnou odpověď. Bádání v této problematice je hodno konference typu brněnských Bioetických dnů.

Zdeňka Rybová

Zdeňka Rybová je viceprezidentkou Hnutí Pro život ČR a vedoucí Poradny pro ženy v tísni *Aqua vitae*.

Jestliže život není výsledkem náhody, ale osobním Božím darem, všechny zásahy do jeho sdílení a vývoje i v nejranějších stadiích existence lidské bytosti mohou být k jejímu užítku i k užítku celého lidstva jen tehdy, jsou-li v souladu se záměry Stvořitele. (*Donum vitae*)

LIDSKÝ ŽIVOT JE POSVÁTÝ

Rozhovor s P. Bogdanem Sikorou OFMConv.

Pokrok biologických a lékařských věd umožnil člověku zasahovat do procesu plodění. Tyto nové možnosti s sebou ale přinášejí nebezpečné hrozby a vyvolávají otázky o mravní dovolenosti takového jednání. Na to, co Církev učí o umělém oplodnění, jsme se zeptali P. ThLic. MUDr. Bogdana Sikory OFMConv., provinciála české provincie Řádu minoritů.

Proč Církev hlavně odmítá techniky umělého oplodnění?

Ze dvou důvodů. Při umělém oplodnění dochází k zabíjení mnoha lidských jedinců a pak je tu narušení intimity manželského aktu.

Je toto odmítání definitivní, nebo se může postoj Církve časem změnit?

Boží přikázání jsou neměnná, pak tedy nelze očekávat, že hodnocení toho, co odporuje Božím přikázáním, bude jednou změněno.

Neexistují výjimky, kdy by bylo možné proces IVF podstoupit?

Výjimky skutečně neexistují.

Vyskytují se případy, kdy zpovědník proces umělého oplodnění zpovídajícímu dovolí. Například, když druhá strana vyhrožuje rozvodem. Je to správné jednání? Jak by se měl zpovídající zachovat?

Pokud zpovědník dovolí penitentovi podstoupit umělé oplodnění, pak se sám dopouští hříchu. Tuto skutečnost nezmění ani hrozba rozvodu. Penitent se samozřejmě nemůže ospravedlnit tím, že mu to zpovědník doporučil.

Provádí-li umělé oplodnění katolík, je to vždy těžkým hříchem?

Aby byl spáchán těžký hřích, je třeba ovšem jednat vždy zcela vědomě a dobrovolně ve věci závažné. Umělé oplodnění splňuje kritéria závažnosti pro těžký hřích.

Proti jakému přikázání?

Umělé oplodnění je v rozporu s 5. a 6. přikázáním.

Je vždy těžkým hříchem podstoupit umělé oplodnění?

Ne vždy je to těžký hřích. Musí být spáchán zcela vědomě a dobrovolně.

Je pro gynekologa správné poslat pacienta na umělé oplodnění?

Ani gynekolog nemůže odesílat pacientky k umělému oplodnění, pokud se nechce dopustit těžkého hříchu.

Pokud někdo byl na umělém oplodnění nebo jej prováděl, smí chodit ke svátostem (k přijímání)?

Pokud je někdo v těžkém hříchu, pak k přijímání chodit nesmí, ale je tu možnost litovat hříchu a požádat o svátost smíření.

Když se někdo v minulosti nějakým způsobem podílel na umělém oplodnění, co by měl udělat, aby to, co spáchal, napravil?

Je třeba litovat hříchu, mít předsevzetí již nehřešit a jít ke zpovědi.

Jak se má například chovat kněz ve farnosti, kde se veřejně ví, že farníci podstoupili umělé oplodnění a ani toho nelitují, ale v podstatě k tomu svým příkladem svádějí i druhé.

Zde je na místě osvěta, trpělivost, pochopení a láska.

Je možné např. dítě jako miminko pokřtít?

Dítě do období než začne užívat rozum je možné pokřtít v případě, že se někdo za něho zaručí vírou.

rozhovor připravil
Radim Ucháč

P. Bogdan Sikora OFMConv. na Pochodu pro život
Foto: B. Heczko, minorite.cz

Základními měřítky, podle nichž se má posuzovat praktické uplatňování vědeckého bádání a techniky, jsou úcta k člověku, jeho obrana a rozvoj, jeho prvořadé a základní právo na život, jeho důstojnost jako osoby, která má duchovou duši, mravní odpovědnost a je povolána k blaženému společenství s Bohem. (*Donum vitae*)

JUDITH JARVIS THOMSONOVÁ: OBHÁJKYNĚ POTRATŮ

Seriál Architekti kultury smrti (12)

Jediný článek získal americké filosofce slávu a její argumenty dodnes používají stoupenci potratů. Její předpoklady jsou však na první pohled nesprávné.

V roce 1971 vyšlo první číslo prestižního časopisu Princetonské univerzity *Philosophy and Public Affairs* a obsahovalo článek Judith Jarvis Thomsonové nazvaný *A Defense of Abortion* (Obhajoba potratu).

Thomsonová se narodila v roce 1929. Absolvovala špičkovou Hunter College v New Yorku, střední školu pro mimořádně nadané studenty a pokračovala na neméně prestižním Massachusettském technologickém institutu. Krátce po ukončení studia začala tamtéž pracovat jako vědecká síla a brzy se stala profesorkou morální filosofie. Na Massachusettském technologickém institutu působí jako emeritní profesorka dodnes. Vydala velké množství knih a článků k nejrůznějším otázkám. Na téže univerzitě působí i její manžel, filosof James F. Thomson.

Judith Jarvis Thomsonová. Foto: Wikipedia

Kdy začíná život?

Svou obhajobou potratu se stala jednou z nejznámějších myslitelek dneška. Její článek je opakovaně přetiskován a překládán, čten a stává se předmětem diskusí tak často, že nelze popřít jeho nemalý vliv na veřejnou diskusi nejen ve Spojených státech. Tato apologie potratu získala nesmírnou popularitu mezi zastánci zabíjení nenarozených a posloužila jako základ celé řady monografií i učebnic na marxisticky orientovaných katedrách humanitních fakult celého západního světa. Čím Thomsonová v tolik známém textu argumentuje?

Než se dostane k jádru problému, nabízí diskusi o tom, zda život lidské bytosti začíná okamžikem početí. Celkem stroze konstatuje, že tento názor „není podložen argumenty“ a, aniž by citovala kohokolí jiného, je hotova s tím, že život „začíná až později“.

Svět podle Thomsonové je plný strachu a sobectví: právo na život není podle ní něčím, co vyplývá z života samotného, z důstojnosti osob, je pouze výsledkem souhlasu jiných osob.

Chatrné argumenty

Podobná povrchnost myšlenek je charakteristická pro celý článek. Thomsonová se obešla bez četby bohaté propracované literatury k tomuto tématu, necitovala jediného filosofa a její obsáhlá stať si vystačila se sedmi poznámkami pod čarou. Nepotřebuje argumentovat; rovnou píše: „Čerstvě oplodněné vajíčko, čerstvě zahnížděný shluk buněk, není o nic

víc osobou, než je žalud dubem.“ Již tento poznatek svědčí o tom, že se autorka neobtěžovala nastudovat nejzákladnější poznatky biologie – oplodněné vajíčko, zygota, je jedinou buňkou – nikoli shlukem buněk. Následné fáze, kdy se zygota rýhuje a stává mnohobuněčným embryem, jsou vysoce organizované; ani tehdy nelze hovořit o shluku buněk. Přes svůj předběžný závěr se Thomsonová snaží dokázat, že i kdyby byl zárodek osobou (čemuž nevěří), není potrat nemravný. „...tedy navrhuji (pro potřeby tohoto článku) uznat, že je embryo osobou od okamžiku početí,“ píše s nemalou dávkou cynismu a představuje následující etické dilema: má-li jak matka, tak dítě v její děloze právo na život a jsou-li oba lidskými bytostmi, může být z etického hlediska dovolen potrat, pokud žena nechce, aby těhotenství pokračovalo?

Podobenství o houslistovi

Ve snaze nalézt odpověď pokračuje Judith Jarvis Thomsonová myšlenkovým pokusem – podobenstvím, které se objevuje i v další literatuře obhájců potratu: „Ráno se probudíte a zjistíte, že jste v posteli se slavným houslistou v bezvědomí, kterému bylo diagnostikováno smrtelné selhání ledvin. Společnost milovníků hudby vás unesla a uplynulé noci napojila houslistův oběhový systém na ten váš. Pokud ho odpojíte, zabijete ho. Ale nevádí, jde jen o devět měsíců.“

Autorka se domnívá, že se jí podařilo nalézt analogii k tomu, kdy je těhotná žena po tuto dobu spojena se svým nechtěným dítětem. Jedná se však skutečně o paralelu, kterou je možné vzít vážně? V obou případech se setkáváme s dvojicí lidí, kteří mají oba právo na život. V obou případech záleží pokračování ži-

vota jednoho na ochotě druhého k mimořádným obětem. Avšak lze srovnat odpojení houslisty v kómatu s přímým usmrcením nechtěného dítěte?

Thomsonová si je jista tím, že každý uzná mravní přípustnost odpojení od houslisty, zároveň však přehlíží tři důležité okolnosti.

Chybné předpoklady

Zaprvé: pokud je někdo unesen a násilím připojen k tělu někoho jinému, jde o násilný útok, a legitimní sebeobranou je požadovat odpojení od této osoby. Ovšem vývoj dítěte v děloze ženy není srovnatelný s tímto násilím. Úmyslné napadení bylo vždy trestné – ale nikdy nebylo obviněno z ublížení na zdraví nenarozené dítě v lůně své matky.

Zadruhé: odpojení není přímou příčinou smrti houslisty. Umírá, protože mu selhaly ledviny. Potrat je naproti tomu bezprostředním zabitím vyvíjejícího se dítěte. Ono odpojení houslisty je obranou následující po násilném útoku. Tím jistě není ukončení života nevinného dítěte.

Záměrem odpojení houslisty není, aby zemřel, ale aby napadený znovu nabyl svobody. Nikdy není mravně přípustné zamýšlet zlo. Ovšem potenciální smrt houslisty, která by byla nešťastným důsledkem sebeobrany proti agresi, je s ohledem na toto právo čelit útoku omluvitelná. Z hlediska morální filosofie jde o *princip dvojího účinku*: je dovoleno zapříčinit jednání, z kterého bezprostředně pochází dvojitý účinek, jeden dobrý, druhý zlý, pokud je dobrý účinek zamýšlen, zlý z přiměřené příčiny připuštěn. Klasickým příkladem je možnost a zpravidla klinická nutnost ukončení mimoděložního těhotenství, jehož záměrem není smrt zárodku, ale odvrácení stavu ohrožujícího život těhotné ženy. Úmysl potratu je naproti tomu průhledný: zabít nenarozené dítě.

Thompsonová dále předpokládá, že houslista a oběť útoku jeho obdivovatelů nemají nic společného. Není nic, co by zmírnilo nechuť oběti být na devět měsíců připoutána k houslistovi. S tím však nekoresponduje jedinečný vztah, který existuje mezi ženou a nenarozeným dítětem. Žena se stává matkou a dítě její dce-

Lidský vztah je teprve tehdy autentický, když se otevírá pro přijetí druhého, respektuje a miluje jeho osobnost pro onu důstojnost, kterou jí dává sama skutečnost, že je člověkem.

rou nebo synem. Tento mezosobní vztah byl předmětem uznání a úcty ve všech dobách a kulturách. Od matky se očekává, že bude ochotna obětovat část svých zájmů ve prospěch dítěte; totéž nelze očekávat od dvou cizích lidí, mezi nimiž neexistuje žádný vztah.

Degradace osoby a mezilidských vztahů

Velmi neobvyklý je postoj Thomsonové k morálním požadavkům na jednotlivce. „Morálka od nás nevyžaduje, abychom si vzájemně byli dobrými samaritány, nebo dokonce velmi dobrými samaritány.“ Popírá tak touhu po ctnosti, která je vlastní všem myslitelům, kteří poctivě hledali pravdu o podstatě člověka a jeho vztahu k ostatním. Jazyk Judith Jarvis Thomsonové je legalistický. Zcela jí uniká skutečnost, že osobní vztahy lásky a úcty jsou primární a naprosto přirozené, a teprve následně vznikl ve společnosti systém práva s donucovacím mechanismem a pojmem subjektivních oprávnění a povinností.

Nejhrubším omylem Thomsonové je, že takto legalisticky redukuje vztah mezi matkou a dítětem. Pokud právo nevychází z lásky a nevzniká s láskou, otevírá cestu kultuře smrti. Judith Jarvis Thomsonová přispěla k této antikultuře nejen svým článkem obhajujícím potrat. Ještě zhoubnější je degradace mateřství a lidské osoby, které se dopouští. Její svět je nehostinný a nepřátelský. „Toto tělo je *moje* tělo,“ píše. Odmítá se vzdát domnělého práva na vlastní tělo, a to i ve prospěch věcí tak vznešených a přirozených zároveň, jako je mateřství, děti a rodina. Postoj, který nabízí, je plný strachu a sobectví: právo na život není

něčím, co vyplývá z života samotného, z důstojnosti osoby, je pouze výsledkem souhlasu jiných osob.

Přestože od publikace neblaze proslulého článku uplynula již čtyři desetiletí, argumentace obhájců potratu se příliš nemění. Do obecného povědomí se dostaly pojmy jako shluk buněk či právo ženy rozhodovat o vlastním těle.

Život je nedotknutelné dobro

Jan Pavel II. se v encyklice o životě, který je nedotknutelné dobro, *Evangelium vitae* (čl. 99), obrací na ženy geniálními slovy: „Vy jste povolány k tomu, vydávat svědectví opravdové lásky, totiž toho sebedarování a přijetí druhého, které se jedinečně naplňuje v manželském spojení a které tvoří základ každého mezilidského vztahu. Zážitek mateřství ve vás vytváří cit ochoty přijmout druhého a tím vám svěřuje určitý speciální úkol: Mateřství v sobě obsahuje jedinečné společenství s tajemstvím života, který dozrává v ženě lůně (...) Tento jedinečný způsob setkání s novým člověkem, který zvolna vzniká, vytváří ze strany ženy určitý přístup k člověku – nejen k vlastnímu dítěti, ale k člověku vůbec, přístup, který hluboce vyznačuje celou ženinu osobnost.“

Matka totiž přijímá a nosí v sobě druhého člověka, umožňuje mu v sobě růst a dává mu prostor ve svém nitru, přičemž plně respektuje jeho odlišnost. Tak žena sama chápe a učí i ostatní, že lidský vztah je teprve tehdy autentický, když se otevírá pro přijetí druhého, respektuje a miluje jeho osobnost pro onu důstojnost, kterou jí dává sama skutečnost, že je člověkem, a nikoli z nějakých jiných důvodů, jako např. pro majetek, sílu, inteligenci, krásu či zdraví. To je ten největší přínos, který Církev i lidstvo od ženy očekávají. Je to zároveň nezbytný předpoklad pro přípravu autentické kulturní přeměny.“

Josef Mudra

(mezititulky redakce)

Seiál vzniká podle knihy

Donald De Marco – Benjamin Wiker:
The Architects of the Culture of Death.

Ignatius Press, San Francisco 2004,

ISBN 1-58617-016-3, 410 stran.

BŮH VE SVÁTOSTECH

Tajemství eucharistického zázraku

V Nejsvětější svátosti oltářní je opravdu, skutečně a podstatně obsaženo tělo a krev našeho Pána Ježíše Krista, s duší a božstvím, tedy naprosto celý Kristus. A protože tam, kde je Syn, je také Otec a Duch Svatý, je v eucharistii celá Nejsvětější Trojice.

Andělé s monstrancí, Modlitební kniha, Francie 1538
Foto: leavesofgold.org

Církev i svět velmi potřebují eucharistickou úctu. Ježíš na nás čeká v této svátosti lásky. Nešetřme svým časem, abychom se s ním setkávali v adoraci, v rozjímání, plném víry a ochotném podávat zadostiučinění za těžké viny a zločiny světa. Kéž naše adorace nikdy nepřestává (Jan Pavel II., *Domini-cae cenae*, 3).

Celý křesťanský starověk přijímá článek víry o skutečné přítomnosti Krista v eucharistii, nepouští se však do řešení metafyzické otázky, jakým způsobem se tento eucharistický zázrak uskutečňuje. Otázka osvětlení eucharistického tajemství byla vyhrazena středověku. Zvláště spory v nauce o eucharistii vyvolané Berengariem zavdaly příčinu ke zkoumání otázky způsobu, jakým se děje přeměna chleba a vína v tělo a krev Páně. V této době přináší teologie nový výraz *předpodstatnění* – *transsubstantiatio* –, který měl vyjádřit vlastní povahu tohoto tajemství.

Církev přijímá tento termín oficiálně na IV. lateránském koncilu a Tridentický koncil uznává jeho vhodnost. Eucharistický zázrak spočívá v tom, praví koncil, že posvěcením chleba a vína došlo k přeměně celé podstaty chleba v podstatu těla Ježíše Krista a celé podstaty vína v podstatu jeho krve. Právem se tedy tato přeměna nazývá předpodstatnění, protože jedna podstata se mění v podstatu druhou (Sess. XIII, c. 4. *Denz.* 877).

Zázračná proměna

Předpodstatnění je proměna zcela zvláštní, podivuhodná, rázu zázračného, při které jsou mnohé věci těžší než při stvoření, jak praví svatý Tomáš (*S. th.* III, 75, 8 k 3.). Je to přeměna zcela ojedinělá, která nemá příklad v řádu přirozeném ani nadpřirozeném. Je to přeměna celé podstaty chleba a vína v celou podstatu těla a krve Páně. V jiných přeměnách něco zůstává, alespoň látka, kterou přeměna předpokládá a ponechává. Vždyť z vesmíru se nic neztratí. Zde však látka i forma, tedy celá podstata je proměněna a zůstávají jen případy chleba a vína: barva, tvar, chuť, hmotnost a jiné. A tyto případy jsou pak zázračně udržovány Boží mocí bez své vlastní podstaty, k níž patřily.

Svědectví tradice

Slovo předpodstatnění je zcela nové, obsah však je tak starý, jak staré je křesťanství. Útoky některých bludařů na toto slovo byly tedy zcela zbytečné. A je nám jasné, že všichni, kdo útočili na slovo předpodstatnění, jako Viklef, Luther a ostatní protestanté, popírali zároveň katolickou nauku o skutečné přítomnosti Krista v eucharistii. Nejstarší svědectví Otců nám praví výrazy prostými, že po proměňování nezůstává nic z vlastního bytí chleba a vína, že podstata chleba učinila místo podstatě těla Kristova a podstata vína podstatě krve Páně.

Rozlišení dvou prvků – podstaty a případků –, tedy prvku, který zůstává i po proměnění, a prvku, který mizí a na jehož místo přichází jiný, je zcela jasné v křesťanské tradici, i když se tu neseťkáváme s filosoficky přesnými výrazy podstaty a případku. Všichni vyznávají, že změna, přetvoření, jaké se děje v eucharistii, nemá sobě rovné v celé přírodě, a proto lze těchto výrazů užít jen v nevlastním smyslu a je třeba hledat nová slova, která by lépe vyjadřovala přeměnu, jež se děje v eucharistii.¹

Toto je moje tělo

A jen pomocí nauky o předpodstatnění můžeme pochopit slova, jimiž Kristus proměnil chléb a víno ve své tělo a svou krev a jimiž se tak děje dodnes na našich oltářích. Jestliže jednou připustíme skutečnou přítomnost Krista v eucharistii, pak nutně ze slov ustanovení vyvodíme předpodstatnění. Pravda Kristových slov jednoduše vyžaduje totožnost, a to naprostou, mezi podmětem *toto* a přísudkem *tělo*. Tato totožnost je však nemožná, nepřipustíme-li předpodstatnění, nepřipustíme-li, že podstata chleba, naznačená slovem *toto*, přestane a změ-

ní se podstatně v tělo Páně. Jakmile jsou vyslovena konsekrační slova *toto je moje tělo*, to, co bylo dříve chlebem, je tělem Kristovým, což nelze vysvětlit jinak, než že se podstata chleba mění v podstatu těla Páně.

V tom, že se podstata chleba mění v podstatu těla Páně a podstata vína v podstatu jeho krve, je jedna stránka eucharistického zázraku. Tím pak, že případky chleba a vína zůstávají bez podstaty, k níž patřily, je ještě zvětšeno podivuhodné tajemství víry.

Svátostné způsoby

Řekneme-li, že v eucharistii zůstávají po proměnění svátostné způsoby, chceme říci, že chléb a víno jsou tu pouze zdánlivě, protože tu nejsou jejich podstaty; jejich způsoby, případy jsou tu však skutečné a nikoli pouze jako nějaké jejich zdání. Jinak by se klamaly naše smysly, a tímto klamem by byl viněn sám Bůh. Mimo to, kdyby svátostné způsoby neexistovaly, nýbrž byly jen preludem smyslů, plynulo by z toho, že podstatná část eucharistie jako svátosti, totiž viditelné znamení, by nebylo na oltáři, ale jen v našich smyslech. Pak by ovšem svátost eucharistie neměla trvalého bytí, protože podle obecného učení je Kristus přítomen v eucharistii potud, pokud trvají svátostné způsoby.

Svatý Tomáš krásně ospravedlňuje je způsob, jakým se Kristus dává v eucharistii, v níž zůstávají případy chleba a vína. Bylo by proti zvyku lidí, praví, požívat tělo Kristovo, jak je, a pít jeho krev. A proto Boží prozřetelnost našla tento způsob, tak tajemný, ale zároveň tak přijatelný lidskému smýšlení a citu (S. th. III, 75, čl. 5).

Tajemství víry

Ptáme-li se, jak jsou případy chleba a vína v eucharistii udržovány, můžeme se odvolat jen na Boží všemohoucnost. Vlastní podmět nemají a podstata těla a krve Páně jejich nositelem být nemůže. Jejich přirozeným podmětem byla podstata chleba a vína. Ta tu však už není a na jejím místě je podstata těla a krve Páně. Žádná podstata však nemůže být nositelkou cizích případků. Nezbyvá tedy než hledat vysvětlení v Boží vše-

Justus van Gent: Ustanovení eucharistie (1473–1475). Foto: wga.hu

Svou přítomností v eucharistii zůstává Kristus tajemně mezi námi jako ten, který nás miloval a který se za nás vydal, a zůstává takto pod způsoby, které vyjadřují a sdělují tuto lásku (KKC 1380).

mohoucnosti, která tyto případy udržuje bez podstaty. A není tu nic, co by odporovalo rozumu. Může-li Bůh změnit podstatu chleba v podstatu těla Kristova, pak může také udržovat případy chleba nejen bez jejich vlastního subjektu, nýbrž bez jakéhokoli subjektu.

Na kříži jsi tajil jenom božství své, zde je také skryto člověčenství tvé, zpívá svatý Tomáš v eucharistickém hymnu. To proto, aby měla místo víra, která jedinečně sklání lidského ducha před tímto tajemstvím, přesahujícím jakýkoli stvořený rozum.

Živý chléb

Řekneme-li, že Kristus je přítomen pod způsoby chleba a vína na oltáři, je to věta zcela jednoduchá a prostá, ale kolik tajemství skrývá! Konsekračními slovy se mění chléb v tělo a víno v krev Páně. Nesmíme se však domnívat, že Kristovo tělo na oltáři je mrtvé, bezduché. Nikoli. Ježíš Kristus je mezi námi pod svátostnými způsoby celý a živý, jeho tělo i jeho duše, jeho lidství i jeho božství. Neboť Kristus po zmrtvýchvstání už neumírá, smrt nad ním už nepanuje, jak píše svatý Pavel. Je tu živý se svým oslaveným tělem, se svým božstvím, a protože mocí jedné nerozdílné přirozenosti tam, kde je Syn, je také Otec a Duch Svatý, je v eucharistii celá Nejsvětější Trojice.

Celá Trojice v eucharistii

Tak vidíme, že čím více se noříme do tajemství eucharistie, tím více nových a nových pohledů odkrýváme. Konsekračními slovy mocí svátosti je sice na oltáři přítomno jen tělo a krev Páně, protože podstata chleba se mění přímo jen v podstatu těla a podstata vína se mění

Foto: Flickr, Our Lady of Peace Geneva's photostream

přímo jen v podstatu krve Páně. Protože však Kristus není rozdělen, je i v eucharistii jeho tělo spojeno s duší a božstvím, a proto je silou doprovodu po proměňování v eucharistii přítomna i duše Kristova, jeho božství, ano, celá nejsvětější nerozdílná Trojice.

Lámání chleba nerozděluje Krista

A podobně musíme říci, že pod způsoby chleba je celý Kristus tak jako i pod způsoby vína. Krista nelze rozdělit. Tak Církev vždy věřila ve smyslu slov svatého Pavla: *Kdo by tedy jedl chléb nebo pil kalich Páně nehodně...* (1 Kor 11,27). Tedy kdo třeba jen pod jednou způsobou přijímá nehodně, bude vinen tělem a krví Páně. Proto bývalo od počátku svaté přijímání podáváno nejen pod obojí způsobou, ale i pod jednou, zvláště nemocným, vězňům a v době pronásledování.

Protože Kristus je přítomen v eucharistii na způsob podstaty, je přítomen celý v celém posvěceném chlebu a celý v každé jeho části. Tak jako v každé části chle-

Toto je moje tělo, které se za vás vydává. Nepochybuji, zda je to pravda, ale spíše s vírou přijmi slova Spasitele: on nelže, protože on sám je pravda. (svatý Cyril Alexandrijský)

ba před proměněním byla celá podstata chleba, tak v každé jeho části po proměnění je celá podstata Kristova těla. Je proto celý Kristus v každé části posvěcené hostie a v každé krůpěji posvěceného vína. Celý v celé své velikosti lidské i božské, i se svými hmotnými rozměry a tělesnými vlastnostmi, i když tyto hmotné, kvantitativní rozměry a tělesné vlastnosti tu jsou na způsob podstaty. Filosoficky je nám jasná možnost této zcela zvláštní a jedinečné existence Krista na oltáři, ale pochopení tohoto tajemství přesahuje možnost lidského rozumu, zvlá-

ště když pro eucharistickou existenci nemáme žádné obdoby v přirozeném řádu.

Protože Kristus je v eucharistii přítomen svou duší, poznává v eucharistii svým rozumem a miluje svou vůlí tak jako v nebi. Skrze činnost rozumu a vůle nás „vidí“ ze svatostánku rozumovým poznáním a objímá svou čistou láskou vůle.²

Reginald M. Dacík OP
Věrouka pro laiky V.
Krystal, Olomouc 1948
redakčně upraveno

Poznámky

¹ Svatý Jan Zlatoústý např. vysvětluje: „Nepřipadá to člověku, že se obětní dary stanou Kristovým tělem a krví, nýbrž sám Kristus, který byl za nás ukřižován. Kněz jako Kristus zástupce pronáší slova, ale jejich moc a milost jsou Boží. *Toto je moje tělo*, říká kněz, a toto slovo proměňuje obětní dary.“ (De proditiōne Judae homilia, 1, 6)

A svatý Ambrož o eucharistickém proměňování říká: „Nejde o prvek vytvořený přírodou, nýbrž o podstatu způsobenou slovy proměňování, a účinnost proměňování je větší než přírodní účinnost, protože následkem proměňování se změní přirozenost... Kristovo slovo, jež mohlo stvořit z ničeho to, co dosud neexistovalo, nemůže snad přeměnit v jinou podstatu to, co už existuje? Dát novou přirozenost věcem není menší skutek než ji přeměnit.“ (De mysteriis, 9, 50)

² Svatostánek, neboli „svatá zásoba“, byl určen především k tomu, aby se v něm důstojně uchovávala eucharistie a mohla být donášena nemocným. Tím, že Církev prohloubila víru ve skutečnou přítomnost Krista v eucharistii, uvědomila si význam tiché adorace Pána přítomného pod eucharistickými způsoby. Proto má být svatostánek umístěn na zvláště důstojném místě kostela a má být vybudován tak, aby zdůrazňoval a ukazoval pravdu, že Kristus je skutečně přítomen v Nejsvětější svátosti.

ThDr. Reginald Maria Dacík OP (1907–1988), český teolog, redaktor, publicista, kněz dominikánského řádu

Pozvánka na svatodušní vigílii

Bratři dominikáni a společenství „Zbytek Izraele“ zvou na vigílii slavnosti Soslání Du-cha Svatého, která se bude konat 22. května 2010 od 20 hodin v chrámu Neposkvrněného početí Panny Marie při konventu bratří dominikánů v Olomouci (Slovenská ul. 578/14).

Motto: *Vše, co je ve mně, veleb jeho svaté jméno!* (Žalm 103,1b)

Program:

20.00 – 20.25 nešpory (kostel)

20.30 – 21.30 přednáška/povídání s režisérem Jiřím Strachem

(klášterní zahrada – prosím vezměte si něco na sezení, např. karimatku, místa k sezení budou v omezeném množství)

21.30 – 22.30 rozhovory ve skupinkách (klášterní zahrada/křížová chodba)

22.30 – 23.15 lucernarium (klášterní zahrada)

23.15 – 24.00 adorace (kostel)

00.00 – 01.00 mše svatá (kostel)

01.00 – 01.30 agapé (křížová chodba)

V případě nepříznivého počasí program plánovaný v klášterní zahradě proběhne v kostele (s výjimkou lucernaria). Pokud chcete přespat, nahlaste se prosím do 15. 5. 2010 na adrese mikulas@op.cz nebo na tel. 604 838 265 (P. Mikuláš Buzický OP). Je však nutno vzít si spacák a karimatku.

Česká dominikánská provincie

Hlasohled – objevovat a otevírat svůj hlas

Hlasohled – organizace, která se zabývá pořádáním hlasových workshopů – zahajuje 15. května svoji celoroční aktivitu. Během roku představí nejen české odborníky na zpěv či mluvenou řeč, ale také a především zahraniční lektory a umělce, kteří přijedou seznámit místní zájemce se svým tradičním uměním či se specifickou hlasovou metodou. Většina dílen Hlasohledu je otevřena široké veřejnosti a vychází z filozofie, že každý z nás může a umí zpívat.

Program květen – srpen:

15. a 16. května: Renata Bulvová: Vědomá řeč, vědomé zacházení s hlasem

26. a 27. června: Baldo Mikulić (Chorvatsko): Otevírání hlasu – pěvecká metoda Werbeck

16. – 18. července: Tamar Baudze (Gruzie): Tradiční gruzínské polyfonní zpěvy

14. – 21. srpna: Anita Daulne (Belgie/Kongo): Letní dílna afrických polyfonií

Více informací naleznete na stránkách www.hlasohled.cz.

Hlasohled

Přednáška o soukromých zjeveních

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Cyrilometodějskou teologickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci srdečně zve na přednášku Mons. René Laurentina *Soukromá zjevení a jejich význam pro dnešní dobu*, která se koná v pondělí 10. května 2010 ve 14 hodin na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy, Thákurova 3, Praha 6, učebna P5. Tlumočení z francouzštiny zajištěno.

Mons. René Laurentin (*1917 v Tours, Francie) je světově známý mariolog, odborník na mariánská i obecně soukromá zjevení.

V češtině vyšly jeho knihy *Pojednání o Panně Marii*, Kostelní Vydří – Praha: Karmelitánské nakladatelství ve spolupráci s nakl. Krystal 2005 a *Život svaté Bernadety*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 1996.

KTF UK

Modlitba za národ a jeho představitele

Všemohoucí věčný Bože,
na přimluvu svatého Václava,
dědice české země,
přijmi naše prosby za ty,
kteří nám vládnou:

dej jim ducha moudrosti
a prozíravosti;
ať respektují Tvůj spravedlivý řád,
hájí lidskou důstojnost
a život každého člověka
od početí až do přirozené smrti;

ať podporují zdravou rodinu
založenou na celoživotním
věrném svazku muže a ženy;

ať poctivě spravují svěřený
majetek
a svým jednáním dávají
dobrý příklad celé společnosti;

ať jsou zodpovědní vůči dalším
generacím,
probouzejí touhu po dětech
a jejich dobré výchově.

Nás pak naplňuj Svatým Duchem
a veď ke svědomitosti,
abychom svým životem přispívali
ke šťastné budoucnosti národa
a zodpovědně rozhodovali.

O to prosíme skrze Krista,
našeho Pána.
Amen.

Pout' rodin na Svatou Horu

V sobotu 19. června se uskuteční již osmá Arcidiecézní pout' rodin. Tak jako v minulém roce jsou rodiny pražské arcidiecéze zvány na Svatou Horu. Hlavní poutní mši svatou od 11 hodin bude sloužit otec arcibiskup Dominik Duka OP.

Doprovodný program od 13 hodin připravuje Centrum pro rodinu. Bude mimo jiné obsahovat vystoupení písničkáře a psychoterapeuta Mgr. Jiřího Černého, přednášku MUDr. Mgr. Marie Opatrné na téma *Pastorační a zdravotní péče o prarodiče v rodině*, hry pro děti a další.

CPR AP

Poznámka k týdnu

Z celého srdce

Úkolem křesťana je vyjít z omezených lidských podmínek, sobě i druhému rozšiřovat srdce a pokoušet se dospět až k zábleskům Světla, které oživuje a osvětluje každého člověka. Člověk je stvořen k Božímu obrazu a nikdy nebude plně člověkem, nespojí-li se s Bohem.

Srdce bylo slovem, které kardinál Špidlík skloňoval za mnoha různých okolností. V jedné přednášce o východní a zvláště slovanské spiritualitě (opatství Lisle v USA, říjen 1986) nám dává podněty k zamyšlení nad svatostí, cestou člověka k Bohu a poznáním srdce. Pokusím se je shrnout vlastními slovy.

1. Máme sklon ke zjednodušování, a tak si „ve spěchu“ ztotožňujeme svatost s morální dokonalostí. Zachovávat Boží přikázání a nepolevovat v úsilí o mravní dokonalost ke křesťanskému životu jistě patří a je hloupé tomuto snažení podrážet nohy. Háček je v tom, že v něm nespočívá celý a úplný pojem křesťanské svatosti. Opravdu Svatý je jen Pán a mezi námi smrtelníky jsou svatí ti, jimž Bůh dává svého Svatého Ducha. Vnější způsobem osvědčujeme svatost tak, že jedneme v síle Ducha Svatého. Nemáme být tudíž jen duchovní „konzervativci“ (*con-*

servare = udržovat, zachovávat), ale též „kreativci“ (*creare* = tvořit, plodit, rodit). Myšlenka pokračujícího stvoření (*creatio continua*) – pokračující spolupráce s Boží milostí – se podstatně a osobně dotýká každého z nás.

2. Slovanská spiritualita vychází z člověka a zároveň důsledně směřuje k Bohu. Víra v Boha není dána každému. Leckdo má ve svém přístupu k víře „řádne zamazaná sklíčka“. Jakýsi pojem o tom, kdo je člověk, má ale každý. Velkým a vzneseným úkolem křesťana je proto vyjít z omezených lidských podmínek, sobě i druhému rozšiřovat srdce a pokoušet se dospět až k zábleskům Světla, které oživuje a osvětluje každého člověka. Člověk je stvořen k Božímu obrazu a nikdy nebude plně člověkem, nespojí-li se s Bohem. Nikomu proto nepomůže, budeme-li o Bohu výslovně mlčet, „protože se to v daném kontextu nehodí“.

3. Srdce je základní biblický pojem. Označuje celého člověka ve všech jeho vnitřních projevech: v myšlení, chtění, cítní, pamatování. V běžné řeči se ovšem se srdcem zachází ošemetně: jako s city, pokud možno vyloženými ven, na odvid druhým. Jenže poznávat srdcem znamená vnímat celek a udržovat se v pokoře před Pánem. Usilovat o dobré skutky nevede nutně k dobrému. Jak se s tím slučuje mé nemilosrdenství, nevhodná přísnost, jednoduché rady do složité situace? Ježíš Kristus takový kontrast nepřijímá. Má raději „celistvého“ kajícího celníka než vnitřně rozbitého „svatého“ farizeje.

Prosme Pána, aby v nás očistil to, co stojí na písku nebo čemu zahnívají kořeny. A z celého srdce prosme o to, aby chom mu to opravdu dovolili.

Pavel Mareš

LITURGICKÁ ČTENÍ

9. 5. Neděle	Sk 15,1–2.22–29, Žl 67, Zj 21,10–14.22–23, Jan 14,23–29 6. neděle velikonoční	13. 5. Čtvrtek	Sk 1,1–11, Žl 47, Žid 9,24–28; 10,19–23, Lk 24,46–53 Slavnost Nanebevstoupení Páně
10. 5. Pondělí	Sk 16,11–15, Žl 149, Jan 15,26 – 16,4a sv. Izidor	14. 5. Pátek	Sk 1,15–17.20–26, Žl 113, Jan 15,9–17 Svátek sv. Matěje, apoštola
11. 5. Úterý	Sk 16,22–34, Žl 138, Jan 16,5–11 sv. Ignác z Lácóni	15. 5. Sobota	Sk 18,23–28, Žl 47, Jan 16,23b–28 sv. Žofie
12. 5. Středa	Sk 17,15.22 – 18,1, Žl 148, Jan 16,12–15 sv. Pankrác; sv. Nereus a Achilleus		

Res Claritatis MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Šéfredaktor: Mgr. Michaela Frejová. Redaktoři: Mgr. Dagmar Kopecká, Mgr. Ondřej Vaněček. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což za rok činí 675 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. I zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.